

Một Thời Mơng Mơ: Cô Bé Di Cư 1954.

VQT

Năm 1952 Chiến tranh lan rộng đến tận quê tôi làng Đồng Liêu xã Nghĩa Lạc, quận Nghĩa Hưng, Tỉnh Nam Định. Mẹ tôi dắt dìu ba anh em tôi lên Thị trấn Phát Diệm tỉnh Ninh Bình để lánh cư một thời gian. Tôi mong mỗi chiến tranh sớm chấm dứt để tôi được trở lại miền quê yêu dấu nơi ông Nội tôi bao năm vất vả dựng nghiệp cơ đồ, nơi bao kỷ niệm tuổi thơ với các bạn đồng trang lứa.

Nhưng sau hiệp định Giơ - neo, Mẹ tôi thu dọn mấy tay nải, dắt dìu hai anh em tôi từ già Phát Diệm ra thành phố Hải Phòng. Em trai tôi chú Danh 4 tuổi đã ra Hanoi với ông bà Ngoại. Họ đi máy bay Đa-ko-Ta vào Saigon trước rồi. Gia đình tôi gồm Mẹ tôi 30 tuổi, Tôi 8 tuổi, và cô Liên em gái 7 tuổi được Cao ủy Liên Hiệp Quốc cho vào tạm trú vài tháng tại Trường Trung Học Ngô Quyền. Trường tạm thời đóng cửa 300 ngày để tiếp đón đồng bào di cư. Người ta xếp gia đình tôi và 3 gia đình khác ngụ tại một phòng trên lầu 1 của Ngôi trường 3 tầng.

Mỗi gia đình chiếm một góc phòng học. Người ta phát cho gia đình tôi một cái chiếu và một cái mùng. Cạnh chúng tôi cũng là một gia đình gồm bà mẹ trẻ và hai đứa con. Đứa con gái tên Liễu. Thằng bé khoảng 4 tuổi hay khóc nhè và nó lại có cái tật đái dầm nửa chừ. Mùi khai và tiếng khóc dai dẳng khiến tôi ghét nó cay đắng. Dáng con Liễu này ẻo lả giống y như cây Liễu. Tôi hay chọc ghẹo nó:

- *Mày ra đường không khéo gió thổi bay mất".*

Nó nhìn tôi cười chum chim.

Trong hai tháng tạm cư ở đây bé Liễu chơi thân với em gái tôi vì cùng tuổi. Thỉnh thoảng rảnh rỗi tôi dạy hai đứa học đánh vần. Ví dụ A quả Na- I đi học. Hai đứa thích nhất câu tôi dạy "*O tròn như quả trứng gà, Ô thì đội nón, Ơ thì thêm râu*"... Con bé Liễu có vẻ phục tôi lắm. Tôi không hiểu sao nó hay nhìn trộm tôi. Đôi mắt con bé này đen lay láy như hai hạt nhãn. Vì gia đình tôi có quen Tổng Hội Di Cư nên được xếp lịch đi ra tàu Há Mồm trước. Gia đình bé Liễu đi sau hai tuần.

Ngày gia đình tôi từ già 3 gia đình chung phòng học, con bé Liễu mắt đỏ hoe. Nó cứ ôm chặt Liên em gái tôi không muốn rời xa. Nó nói

- *Biết ngày nào chúng ta mới gặp lại nhau?*

Tôi an ủi:

- *Vào Sài Gòn thế nào cũng gặp ở trại tỵ nạn mà!*

Thấy nó rất tội nghiệp. Lúc rời phòng, tôi lén lấy con búp bê của Liên dúi vào tay nó.

- *Cho mày làm kỷ niệm đó.*

Nó lí nhí cảm ơn. Khi lên tàu Mỹ ở Vịnh Hạ Long, Liên em gái cứ hỏi Mẹ tôi:

- *Mẹ cất con búp bê ở đâu mà con không thấy?*

Thấy Liên khóc tiếc của nên lương tâm tôi cắn rứt mãi... Con búp bê xinh xắn này hồi trọ nhà ông Thơ Thạch, cô con gái lớn là cô Hồng đã cho bé Liên. Nhưng ngày trên tàu Mỹ tôi hay ra lan can nhìn vô khoảng trời mênh mông, nhớ về làng quê giờ đã nghìn trùng xa cách. Nhớ ngôi trường Ngô Quyền, nhớ con bé Liễu ngây thơ ngày nào...

Khi vô đến bến Bạch Đằng, người ta chở gia đình tôi vô tạm trú tại Trường Tôn Thọ Tường trên đường Trần Hưng Đạo - đối diện rạp xi nê Đại Nam. Suốt 1 tháng nhiều gia đình mấy chuyến sau ghé ngôi Trường Tôn Thọ Tường nhưng tuyệt nhiên tôi không thấy bóng dáng gia đình bé Liễu đâu. Nghe mấy chú tôi nói trên Trường Đua Phú Thọ có một trại di cư tên "Phú Thọ Lều" cả 10 ngàn dân di cư đang ở đó. Có thể gia đình bé Liễu được đưa tới đó chăng?

Em gái tôi cô Liên đã qua đời tuổi 75. Tôi cứ thắc mắc bé Liễu ở đâu và có còn tại thế hay không???

VQT

Saigon một chiều mưa đầu tháng 6 - 2026.

